Συστήματα Μικροϋπολογιστών 6ο Εξάμηνο 1η Ομάδα Ασκήσεων

Χαρδούβελης Γεώργιος-Ορέστης Κυριάκου Αθηνά

el15100 el17405 6ο Εξάμηνο 6ο Εξάμηνο

Άσκηση 1

Ο κώδικας που δόθηκε σε γλώσσα μηχανής για τη συγκεκριμένη άσκηση, όπου με Bold επισημαίνονται οι εντολές, είναι:

06 01 3A 00 20 FE 00 CA 13 08 1F DA 12 08 04 C2 0A 08 78 2F 32 00 30 CF

Χρησιμοποιώντας τον πίνακα 2 του παραρτήματος 2 των σημειώσεων Εισαγωγή στο Εκπαιδευτικό Σύστημα mLAB έγινε συμβολομετάφραση του παραπάνω κώδικα. Η αντιστοιχία εντολών κώδικα μηχανής με Assembly είναι:

Κωδικός γλώσσας μηχανής	Εντολή Assembly
06	MVI B
3A	LDA
FE	CPI
CA	JZ
1F	RAR
DA	JC
04	INR B
C2	JNZ
78	MOV A,B
2F	CMA
32	STA (address)
CF	RST 1

Παρακάτω φαίνεται το πρόγραμμα σε Assembly που προέκυψε (**Bold**), σε αντιστοιχία με τη γλώσσα μηχανής (*Italic*) και τη συμβολική διεύθυνση μνήμης που έχει αποθηευτεί (*Italic grey*).

0800 06 **MVI B, 01H**

0801 01

0802 3A LDA 2000H

0803 00

0804 20

0805 FE CPI 00

0806 00

0807 CA JZ 0813H

0808 13

0809 08

080A 1F RAR

080B DA JC 0812H

080C 12

080D 08

080E 04 INR B

080F C2 JNZ 08AH

0810 **0A**

0811 08

0812 78 MOV A, B

0813 2F CMA

0814 32 STA 3000H

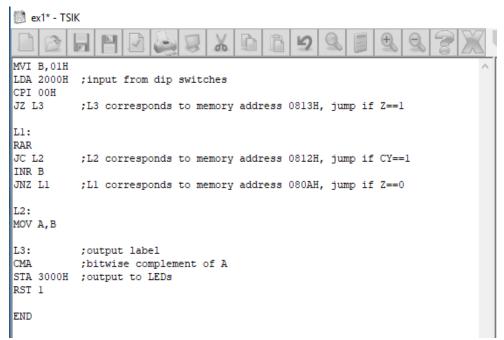
0815 00

0816 30

0817 CF RST 1

Προσομοίωση:

Για να δοκιμαστεί ο παραπάνω κώδικας Assembly στο πρόγραμμα προσομοίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος μLAB, χρειάστηκε να γίνουν κάποιες τροποποιήσεις Συγκεκριμένα, να τοποθετηθούν **Labels** στις διευθύνσεις που παραπέμπουν οι εντολές άλματος καθώς και να προστεθεί η εντολή **END** στο τέλος του προγράμματος (Σχήμα 1). Η αντιστοιχία της συμβολικής γλώσσας με τον κώδικα μηχανής καθώς και οι θέσεις μνήμης στις οποίες αποθηκεύονται οι εντολές, επαληθεύτηκαν και από το πρόγραμμα προσομοίωσης, όπως φαίνεται στο Σχήμα 2.

Σχήμα 1

```
🌅 ex1* - TSIK
0800
      06
            MVI B,01H
0801
      01
0802
     3A
            LDA 2000H
0803
      00
0804
      20
0805
     FE
          CPI 00H
0806
     00
            JZ L3
0807
     CA
0808
     13
0809
     08
L1:
080A 1F
            RAR
            JC L2
080B
     DA
080C
     12
080D
     08
            INR B
080E
      04
080F
     C2
            JNZ L1
0810
     0A
0811
     08
L2:
0812 78
            MOV A, B
L3:
0813
     2F
            CMA
            STA 3000H
0814
      32
0815
     00
0816
     30
            RST 1
0817
     CF
```

Σχήμα 2

Συνοπτικά η λειτουργία του προγράμματος είναι:

Το περιεχόμενο του καταχωρητή Β αρχικοποιείται σε 1 και στον καταχωρητή Α φορτώνεται το περιεχόμενο της θέσης μνήμης 2000Η, δηλαδή η 8-bit είσοδος από τα dip switches. Στην περίπτωση που η είσοδος έχει τιμή 0 γίνεται άλμα στην υπορουτίνα L3 διαφορετικά εκτελείται σειριακά η L1.

L1: Το περιεχόμενο του Α περιστρέφεται δεξιά κατά μία θέση μέσω της σημαίας κρατουμένου. Δηλαδή γίνεται δεξιά ολίσθηση του περιεχομένου του Α, το Α7 (MSB) παίρνει την τιμή της CY και η CY παίρνει την τιμή του Α0 (LSB) πριν την ολίσθηση.

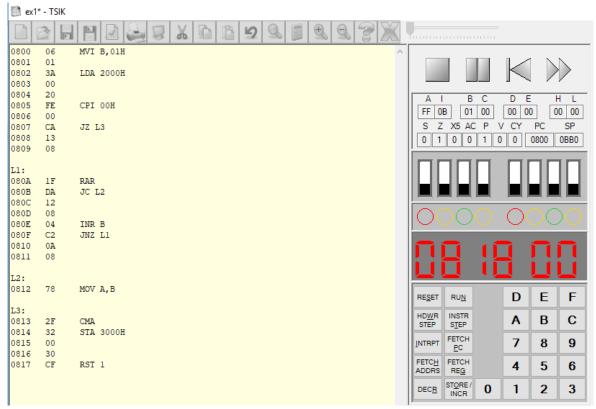
Av CY==1 (A0==1), εκτελείται η L2 διαφορετικά το περιεχόμενο του B αυξάνεται κατά 1. Av το νέο αυτό περιεχόμενο του B δεν είναι 0, εκτελείται η ξανά L1 αλλιώς σειριακά η L2.

L2: Ο καταχωρητής Α παίρνει την τιμή του Β.

L3: Πρόκειται για την υπορουτίνα εξόδου. Το τελικό περιεχόμενο του Α αντικαθίσταται από το bit προς bit συμπλήρωμά του και η τιμή αυτή εμφανίζεται στα LEDS (θέση μνήμης 3000H).

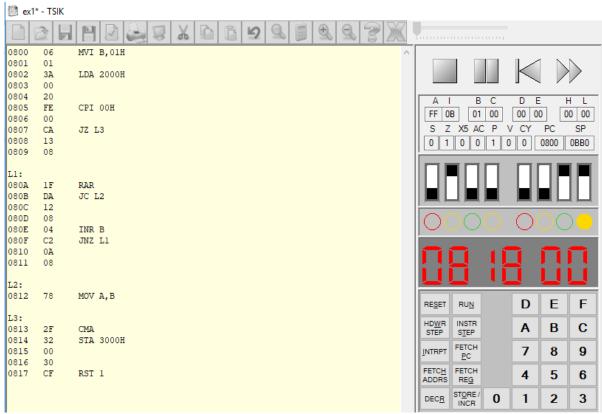
Παραδείγματα εξόδων από προσομοίωση:

1) Είσοδος A=0H - Έξοδος A=FFH → όλα τα LEDs σε κατάσταση OFF (Σχήμα 3)

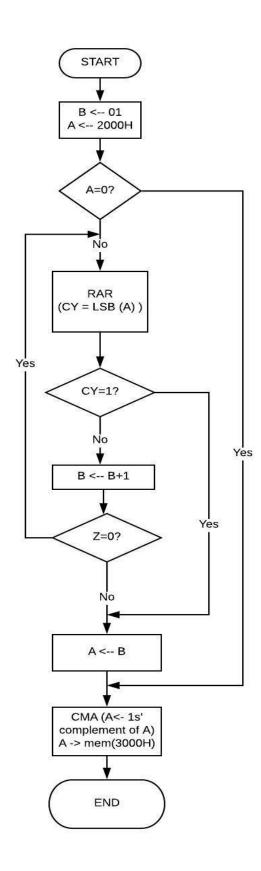
Σχήμα 3

2) Είσοδος A=67=43H - Έξοδος A=FEH → μόνο το τελευταίο LED αναμμένο (Σχήμα 4)

Σχήμα 4

Το διάγραμμα ροής είναι:

Σε περίπτωση που επιθυμούμε να έχουμε **συνεχόμενη μορφή** του προγράμματος, δηλαδή να επαναλαμβάνεται χωρίς τέλος, μπορούμε να εκτελέσουμε το πρόγραμμα σε έναν βρόχο, αφαιρώντας την συνθήκη τερματισμού RST 1.

LOOP:

MVI B, 01H

LDA 2000H

CPI 00

JZ L3

L1:

RAR

JC L2

INR B

JNZ L1

L2:

MOV A, B

L3:

CMA

STA 3000H

JMP LOOP

END

Το ζητούμενο πρόγραμμα σε assembly έχει ως εξής:

IN 10H

MVI B,01H ; φτιάχνω καθυστέρηση για τη DELB 0,5sec

MVI C,F4H ; αφού (01F4)16=500ms =0.5sec

MVI D,01Η ; στον D θα έχουμε αποθηκευμένο το LEDακι που θέλουμε να ανάψει και

; αρχικοποιείται στο 1

MVI Ε,01Η ; στον Ε θα έχουμε αποθηκευμένο ενα flag για να γνωρίζουμε

;αν κινούμαστε δεξιά ή αριστερά οταν το LSB είναι ΟΝ

MAIN:

LDA 2000H

ANΙ 02Η ;συγκρίνουμε να δούμε αν το 2ο LSB ψηφίο είναι αναμμένο

JZ SKIP ; αν δεν είναι συνεχίζει

ΜVΙ Α,01Η ;αν δεν είναι,, ανάβουμε το λαμπάκι στη θέση μηδέν

CALL TADA

JMP MAIN ;επιστρέφουμε στο loop και ξανασυγκρίνουμε

SKIP: MOV A,D

CALL TADA ;ανάβουμε το LED

LDA 2000H

ANI 01H ;ελέγχουμε αν το LSB είναι ΟΝ

JNZ WEIRDSTUFF ; αν είναι ΟΝ πάμε και ελέγχουμε τι κίνηση θα κάνει

CIRCLE_LOOP: ;αλλιώς, αν είναι OFF κάνω απλά κυκλική περιστροφή

MOV A,D

RLC ;κάνει κυκλική κίνηση 012345670123

MOV D,A

JMP MAIN ;επιστρέφω και κάνω σύγκριση

WEIRDSTUFF:

MOV A.E

ΑΝΙ 01Η ; αν το Ε είναι 1 κινείται αριστερά

JNZ WL ; πάμε στο loop στο οποίο κινείται αριστερά

WR: ;αλλιώς κινείται δεξιά

MOV A,D

RRC MOV D,A MOV A.D

ΑΝΙ 01Η ;ελέγχουμε αν το D είναι ίσο με 1 (ώρα δηλαδή να κινηθούμε ανάποδα)

JZ MAIN ;αν όχι επιστρέφουμε στην MAIN

MVI E,01H ; αν ναι, αλλάζουμε το flag μας στο Ε σε 1

JMP MAIN

WL: ;Ιοορ ώστε να κινείται αριστερά

MOV A,D RLC MOV D,A

MOV A.D

ΑΝΙ 08Η ;ελέγχουμε αν το D είναι ίσο με 8 (ώρα δηλαδή να κινηθούμε ανάποδα)

JZ MAIN ;αν όχι επιστρέφουμε στην MAIN

MVI Ε,00Η ; αν ναι, αλλάζουμε το flag μας στο Ε σε 0

JMP MAIN

ΤΑDΑ: ;η συνάρτηση που ανάβει το επιθυμητό λαμπάκι

CMA ;συμπληρώνω ως προς 1 εφόσον έχω αρνητική λογική

STA 3000H

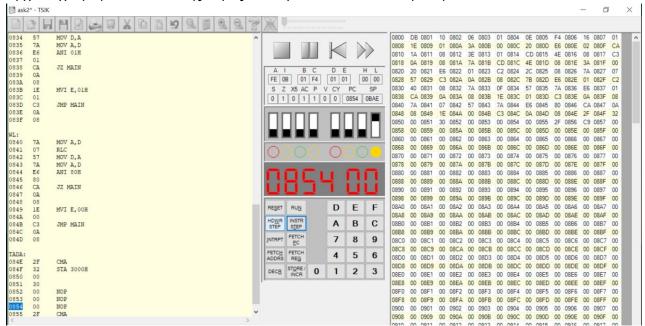
CALL DELB ; βάζω την καθυστέρηση για να μείνει αναμμένο το λαμπάκι για 0.5sec

CMA RET

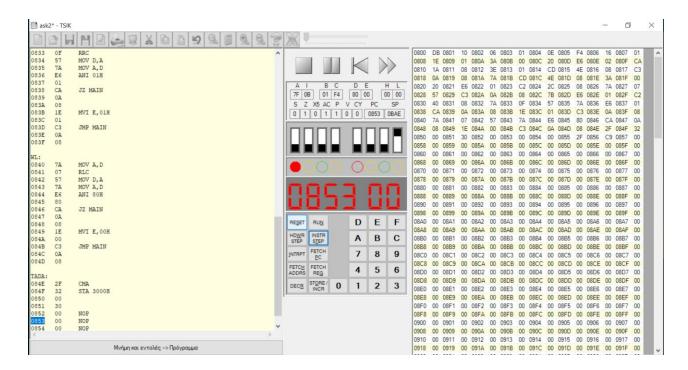
END

Επαληθεύοντας μέσω της προσομοίωσης / βηματική εκτέλεση του προγράμματός σας (αντικαθιστώντας τη ρουτίνα DELB με 3 εντολές NOP) έχουμε:

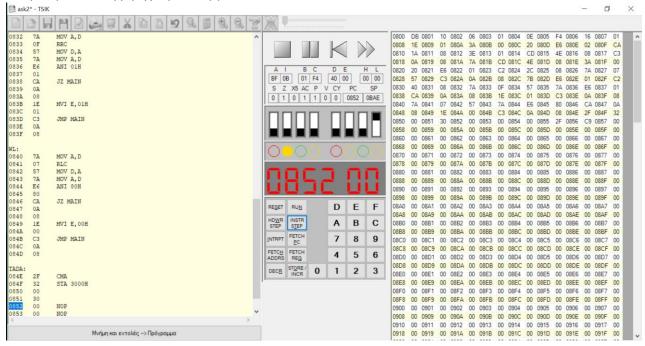
Αρχικά έχουμε μόνο το LSB της θύρας των dip switch ON και ανάβει πρώτα το led 0.

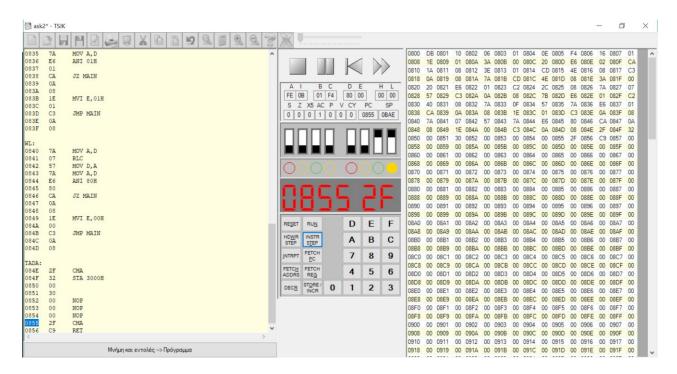
Στη συνέχεια συνεχίζοντας με μόνο το LSB της θύρας των dip switch ON(άρα και το LSB και το 2ο LSB), συνεχίζει κίνηση προς τα δεξιά και ύστερα από 7 επαναλήψεις έχουμε αναμμένο το 8ο led:

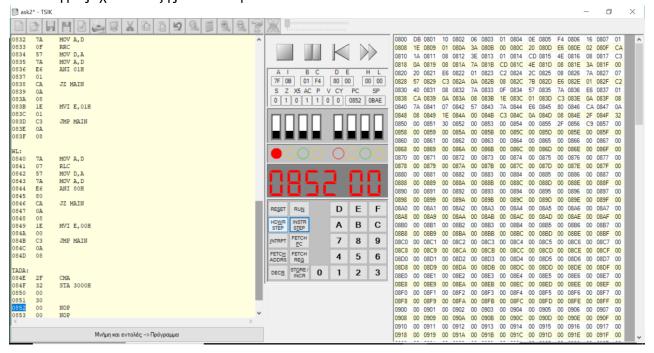
Εφόσον έφτασε στο 8ο, αμέσως μετά συνεχίζει ανάποδα κίνηση προς τα αριστερά οπότε στην επόμενη επανάληψη έχουμε αναμμένο το 7ο led:

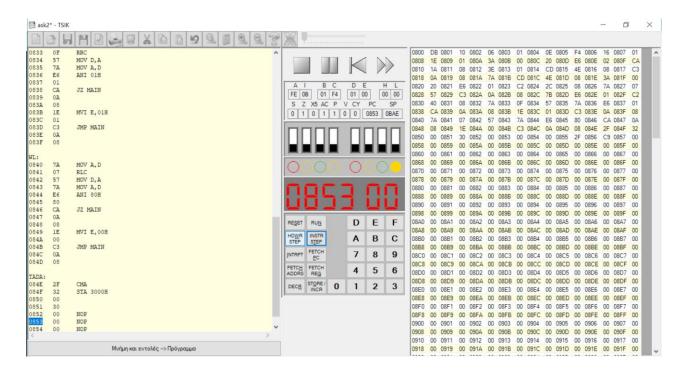

Στη συνέχεια θέτουμε το 2ο LSB στοιχείο της θύρας των dip switch ON. Εκεί έπειτα από όσες επαναλήψεις και να έχουμε, μένει αναμμένο το πρώτο led.

Στη συνέχεια, θέτουμε όλα τα bit της θύρας των dip switch OFF. Έτσι, καταρχάς, η κίνηση συνεχίζει από το σημείο που είχαμε μείνει πριν, ενώ έχουμε πλέον κυκλική κίνηση. Οπότε οι δύο επόμενες επαναλήψεις έχουν το εξής αποτέλεσμα:

Βλέπουμε λοιπόν πως σε κάθε περίπτωση τηρήθηκαν οι οδηγίες που δώθηκαν στην εκφώνηση.

Ο κώδικας για την υλοποίηση της άσκησης είναι:

LDA 2000H ;input from input ports corresponding to memory address 200H

MVI B,FFH ;B register for counting dozens, initialized to -1 MVI C,FFH ;C register for counting hundreds, initialized to -1

L1: ;loop for the hundreds

INR C

SUI 64H ;subtract 100 from the number

JNC L1

ADI 64H ;add 100 to find the modulo

L2: ;loop for the dozens

INR B

SUI 0AH ;subtract 10 from the number

JNC L2

ADI 0AH ;add 10 to find the modulo

;dozens in register B and units in register A ;total result needs to be in register A

MOV C,A MOV A,B

RLC RLC RLC RLC ORI 0FH

MOV B,A ;dozens in MSB of register B

MOV A,C

ORI F0H ;units in LSB of register A

ANA B ;bitwise AND operation (A)<-(A)AND(B), final result in A

STA 3000H ;output in LEDs (memory address 3000H)

;dozens in MSB, units in LSB

HLT END

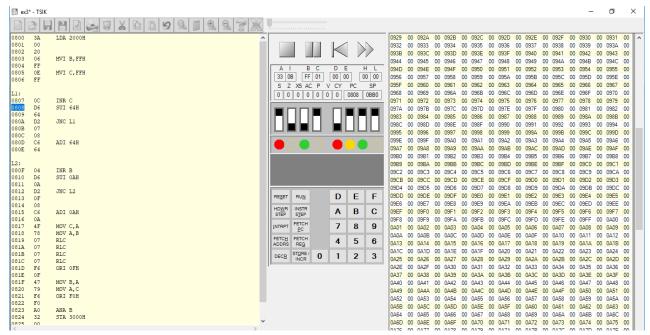
Κάποια σημεία που χρειάζεται να επισημανθούν για τις συσκευές Ε/Ε που χρησιμοποιούνται είναι: Η είσοδος της **συσκευής εισόδου** (dip switches) αποθηκεύεται στη διεύθυνση μνήμης 2000Η για αυτό και ο αριθμός αρχικά διαβάζεται από αυτή τη θέση μνήμης και αποθηκεύεται στον καταχωρητή Α. Μία από τις συσκευές εξόδου του προσομοιωτή είναι τα LEDs. Για να αναπαρασταθεί ένα 8bits αποτέλεσμα στα LEDs πρέπει να αποθηκευτεί στη θέση μνήμης 3000H, όπως συμβαίνει μετά τον υπολογισμό του τελικού αποτελέσματος. Επίσης, τα LEDs είναι συνδεδεμένα σε αρνητική λογική, δηλαδή όταν ένα LED είναι σε κατάσταση HIGH (αντίστοιχο bit 1), είναι σβηστό OFF.

Σημειώνεται τέλος ότι εφόσον ο δυαδικός αριθμός που μετατρέπεται σε δεκαδικό είναι αποθηκευμένος σε 8bits και θεωρούμε βάσει του λυμένου παραδείγματος ότι είναι μη προσημασμένος, ανήκει στο διάστημα [0,255].

Παράδειγμα εκτέλεσης προσομοίωσης:

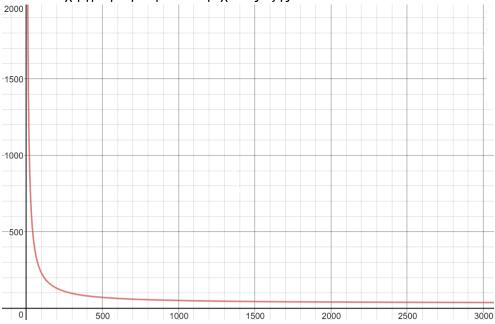
Έστω ότι θέλουμε να εμφανίσουμε στην έξοδο τις δεκάδες και τις μονάδες του αριθμού (151)10. Η αναπαράσταση του αντίστοιχου δυαδικού αριθμού σε 8bits είναι: (1001 0111)2=97Η και εισάγεται στα dip switches. Έχει δηλαδή 5 δεκάδες (0101)2 και 1 μονάδα (0001)2. Οπότε το τελικό αποτέλεσμα που αποθηκεύεται στη διεύθυνση 3000Η πρέπει να είναι (0101 0001)2 και λόγω αρνητικής λογικής να ανάβουν τα LED Α7,Α5,Α3,Α2,Α1 όπου Α7 το LED που αντιστοιχεί στο περισσότερο σημαντικό bit.

Αφού εκτελέσουμε τον κώδικα στην προσομοίωση επαληθεύεται ότι ανάβουν τα LED που προαναφέρθηκαν (Σχήμα 5).

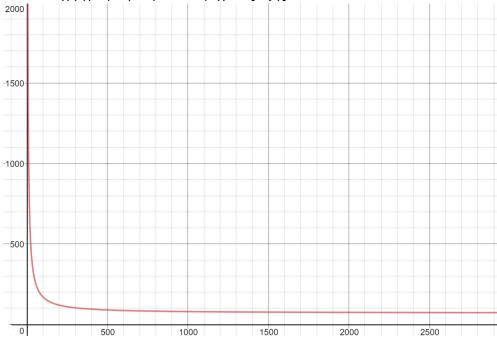

Σχήμα 5

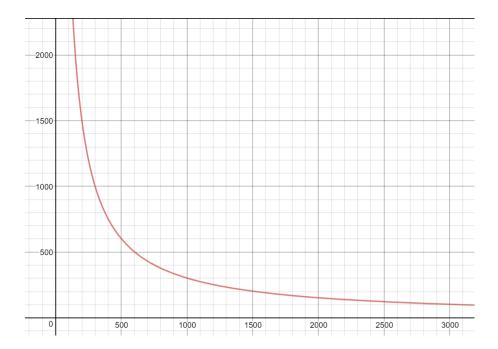
Στην 1η τεχνολογία έχουμε κόστος ανά τεμάχιο: (20000 + 30X) / Χ Η αντίστοιχη γραφική παράσταση έχει ως εξής:

Στην 2η τεχνολογία έχουμε κόστος ανά τεμάχιο: (10000 + 70X) / Χ Η αντίστοιχη γραφική παράσταση έχει ως εξής:

Στην 3η τεχνολογία έχουμε κόστος ανά τεμάχιο: (300000 + 2X) / X Η αντίστοιχη γραφική παράσταση έχει ως εξής:

Από τις εξισώσεις που έχουν δημιουργηθεί παρατηρούμε πως η 1η και η 2η τεχνολογία έχουν ίδιο κόστος για 250 τεμάχια και η 1η και η ή για 10000 τεμάχια. (ή 2η και η 3η για περίπου 4265 τεμάχια).

- Επομένως, **μέχρι και τα πρώτα 250** τεμάχια συμφέρει η **2η τεχνολογία**.
- Από 250 έως 10000 τεμάχια συμφέρει η 1η τεχνολογία
- Και τέλος από 10000 τεμάχια και πάνω συμφέρει η 3η τεχνολογία

Για να εξαφανιστεί η πρώτη επιλογή θα έπρεπε (αν θεσουμε w= κόστος I.C των FPGAs) : 10000+(w+10)x < 20000+30x για κάθε x<=10000 (αφού από εκεί και έπειτα ούτως ή άλλως η 3η τεχνολογία είναι καλύτερη από την 1η).

Επομένως για x=10000 έχουμε:

10000+(w+10)*10000<320000 1+w+10<32 w<=21

Επομένως για κόστος **μικρότερο ή ίσο των 21€** η τεχνολογία 1 θα εξαφανιστεί η επιλογή της πρώτης τεχνολογίας.

(a) F1 = A(CD+B)+BC'D' Δομική περιγραφή

```
module F1_structural(F1,A,B,C,D);
       output F1;
       input A,B,C,D;
       wire w1,w2,w3,w4,w5,w6;
       not
              G4(w1,C),
              G5(w2,D);
       and
              G1(w4,C,D),
              G3(w6,A,w5),
              G6(w3,w2,w1,B);
       nor
              G2(w5,B,w4),
              G7(F1,w6,w3);
endmodule
Περιγραφή ροής δεδομένων
module F1_dataflow(F1,A,B,C,D);
       output F1;
       input A,B,C,D;
       assign F1=(A&((C&D)||B))||(B&(!C)&(!D));
endmodule
```

(b) $F2(A,B,C,D) = \Sigma(0,2,3,5,7,8,10,11,14,15)$

Με χρήση πίνακα Karnaugh και τεχνικής ελαχιστοποίησης λογικής συνάρτησης, η F2 σε μορφή αθροίσματος γινομένων είναι: **F2=B'D'+CD+A'BD+AC**

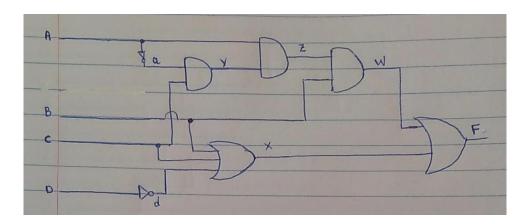
Δομική περιγραφή

```
and
              G3(w3,w1,w2),
              G4(w4,C,D),
              G6(w6,w5,B,D),
              G7(w7,A,C);
       or
              G8(F2,w3,w4,w6,w7);
endmodule
Περιγραφή ροής δεδομένων
module F2_dataflow(F2,A,B,C,D);
       output F2;
       input A,B,C,D;
       assign F2=((!B)\&(!D))||(C\&D)|((!A)\&B\&D)||(A\&C);
endmodule
(c) F3=ABC+(A+B)CD+(B+CD)E
Δομική περιγραφή
module F3_structural(F3,A,B,C,D,E);
       output F3;
       input A,B,C,D,E;
       wire w1,w2,w3,w4,w5,w6;
       and
              G1(w1,A,B,C),
              G3(w3,w2,C,D),
              G4(w4,C,D),
              G6(w6,w5,E);
       or
              G2(w2,A,B),
              G5(w5,w4,B),
              G7(F3,w1,w3,w6);
endmodule
Περιγραφή ροής δεδομένων
module F3_dataflow(F3,A,B,C,D,E);
       output F3;
       input A,B,C,D,E;
       assign F3=(A\&B\&C)||((A||B)\&C\&D)||((B||(C\&D))\&E);
endmodule
```

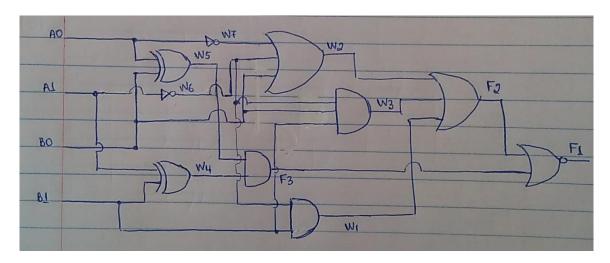
(d) F4=A(BC+D+E)+CDE

```
Δομική περιγραφή
module F4_structural(F4,A,B,C,D,E);
      output F4;
       input A,B,C,D,E;
      wire w1,w2,w3,w4;
       and
              G1(w1,B,C),
              G3(w3,A,w2),
              G4(w4,C,D,E);
       or
              G2(w2,w1,D,E),
              G5(F4,w4,w3);
endmodule
Περιγραφή ροής δεδομένων
module F4_dataflow(F4,A,B,C,D,E);
      output F4;
       input A,B,C,D,E;
       assign F4=(A&((B&C)||D||E))||(C&D&E);
endmodule
```

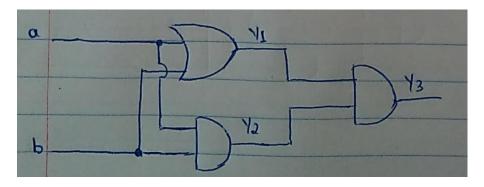
3.36 (a)

(b)

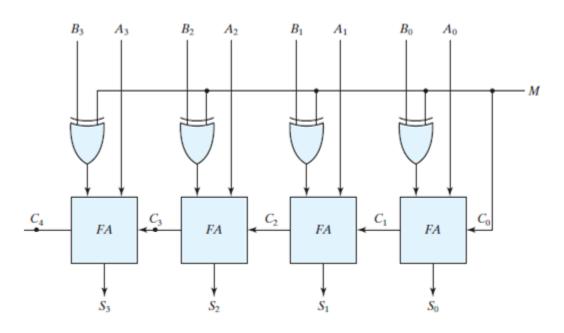

(c)

4.37 Bottom-up gate level hierarchical descriptor of a four-bit adder-subtractor for unsigned binary numbers

Η υλοποίηση του ψηφιακού κυκλώματος φαίνεται στο σχήμα.


```
module half_adder(S,C,x,y);
       output S,C;
       input x,y;
       xor(S,x,y);
       and(C,x,y);
endmodule
module full_adder(S,C,x,y,z);
       output S,C;
       input x,y,z;
       Wire S1,C1,C2;
       half_adder
              HA1(S1,C1,x,y),
              HA2(S,C2,S1,z);
       Or G1(C,C2,C1);
endmodule
module uns_4_bit_add_sub(result,C4,A,B,M);
       output [3:0] result;
       output C4;
       input [3:0] A,B;
       input M;
       wire C1,C2,C3,X0,X1,X2,X3;
       xor
```

```
G0(X0,M,B[0]),
               G1(X1,M,B[1]),
               G2(X2,M,B[2]),
               G3(X3,M,B[3]);
       full adder
              FA0(result[0],C1,X0,A[0],M),
              FA1(result[1],C2,X1,A[1],C1),
               FA2(result[2],C3,X2,A[2],C2),
              FA1(result[3],C4,X3,A[3],C3);
endmodule
4.40 Dataflow of a four-bit adder-subtractor for unsigned binary numbers
module uns_4_bit_add_sub_dataflow(result,C4,A,B,M);
       output [3:0] result;
       output C4;
       input[3:0] A,B;
       input M;
       assign {result,C4}=(M)?A-B:A+B;
```

endmodule

5.48

```
module ask_5_48 (
       output reg y_out;
       input x_in, clock reset
);
reg [1:0] state, next_state;
               a=2'b00, b=2'b01, c=2'b10, d=2'b11;
parameter
always @ (posedge clock, negedge reset)
        if (reset==0) state<=a;
       else state<=next_state;</pre>
always @(state, x_in)
       case(state)
               A:
                       if (x_in) next_state=c; else next_state=b;
               B:
                       if (x_in) next_state=d; else next_state=c;
               C:
                       if (x in) next state=d; else next state=b;
               D.
                       if (x_in) next_state=a; else next_state=c;
        endcase
always @(state, x in)
       case(state)
               a,d: y_out=~x_in;
               b,c: y_out=x_in;
       endcase
endmodule
5.49
module ask_5_49 (
       output [1,0]
                       y out,
       input
                       x_in, clock, reset
);
reg [1:0]
               state
parameter a=2'b00, b=2'b01, c=2'b10, d=2'b11;
always @(posedge clock, negedge reset)
        if (reset==0) state<=a;
       else case (state)
               a:
                       if (x in) state <= c; else state <= b;
               b:
                       if (x_in) state <= c; else state <= d;
                       if (x in) state <= d; else state <= b;
               C:
                       if (x in) state <= a; else state <= c;
               d:
       endcase
```

```
assign y_out = state;
endmodule
6.35 f
module ask_6_35f (
       output reg
                      [3:0] A_par,
       input [3:0] I_par,
       input s1,s0,
              CLK, Clear_b
always @(posedge CLK, negedge Clear_b)
       (if Clear_b==0) A-par <= 4'b0000;
       else
              case ({s1,s0})
                     2'b01: A_par<=4'b0000;
                     2'b10: A_par<=~A_par;
                     2'b11: A_par<=l_par;
              endcase
endmodule
6.35 I
module ask_6_35l (
       output reg [3:0]
                             A_count,
       input
                             Up, Down,
                             CLK, Clear_b
);
always @(posedge CLK, negedge Clear_b)
       if(~Clear_b)
                     A_count <= 4'b0000
       else if (Up)
                     A_count<=A_count + 1'b1;
                                                  //έχει προτεραιότητα η είσοδος ελέγχου
                                                  // μέτρηση προς τα επάνω
       else if (Down) A_count<=A_count - 1'b1;
       else
                     A_count <= A_count
                                                  //πλεονάζουσα εντολή
```

endmodule